

Dresserus, & Dolscius. Hodierna Græcæ Ecclesia, hætenus germanis multis ignota.

refutare non possint, nimirum receptis opinionibus, contra manifestam Scripturam inherere. Cum autem ante semestre D. Matthæo Dressero, Misena illustris ludi Rectori, scripsissem: me cupere scire, nū D. Dolscius ad huc uiuere: me illi salutem dicere: quia nos Græcam eius conuersionem Augusti: confessionis, Constantinopolin Græcis præcipuis misisse: cum ipse fortassis hætenus putarit, se perdidisse suam operam: accepi à Dressero 27. April. 76. responsum: meam salutationem, et de confessione indicationem, iucundam Dolscio fuisse: et mihi mittere exemplar Siracidæ (ut et D. Cancellario.) Græco carmine ab ipso conuersi. Eodem mense Aprilis, D. Cancellarius M. Samueli Heilando, stipendij hinc illustris Præsidi scripsit: uehementer quosdã in Aula Electoris Augusti cupere scripta Constantinopolitana legere. Quia ergo (inquit) paucarum exempla mecum habeo: peto, ut omnes, quæ aliquid memoratu dignum habent, describendas cures. Eum fasciculum dabis filio meo Ioanni, qui huc curabit. Est res in his locis noua, et miranda: quia putant, Ecclesias nullas esse sub Turca: nisi quod interdum unus, aut alter, Christianus reperiatur. Facies ergo non modò mihi, sed etiam Electori, reus gratissimam: qui hac lectione mirifice delectabitur.

Augustianæ confessionis Exemplaria 6. his data sunt, singulis unum. Hieremie Patriarchæ. Theodosio Zygomalæ. Metrophani, Berrhoæ Metropolitæ. Gabrieli, qui postea factus est Philadelphie Metropolitæ. Symeoni Hierodiacono. D. Michaeli Cantacuzeno: qui sibi in unlgarem linguam transferendum curauit.

Iberes & Galli duplices.

Horum unum postea in Ibericam, seu Georgianam, linguam conuersum, in illam Regionem abiit. τῶν δ' ἑσπερίων ἰβήρων (Hispanorum) ἀποικοι, οἱ ἐπὶ οἰβήρις: οἱ καὶ τῶν σύρω παλίων γαλακτῶν, οἱ ἀσιανοί, οἱ περὶ τῶν ἄγκυρας. Eustath. in Dionys. Alexand. uersu 282.

AD EPIST. XIII.

Lingua Gr. Byzantij ratio, & pronuncia tio.

Ἰσθμῶν τῶν ἀναλίτων) Lingua Græca, Constantinopoli hodie purior adhuc est, quàm alijs in partibus Græciæ: quia sedes Imperij, ibi fuit, et est. Doctos Græcos ait Gerlachius, expeditè et celeriter uetere lingua uti. A sceminis item Græcis, ualde disertè et decorè popularem linguam pronuntiar. Earum etiam uestitum, quæ lautioris fortune sint, sumptuosissimum esse, ex uario genere serici panni. Pectus alioqui nudum, et brachia, catenulis argenteis et aureis uestiri. Crepidas quibusdam esse, laminis argenteis obductas. Virgines, in nuptijs coronas ex auro gestare. Has in publico incedere uelata facie: mulieres uerò, aperta. Domi, neutras peregrinis patere: sed fugere, et sese abdere, si quis ingrediatur. In templis, separatas aulas habere, cancellis obiectis, ne a uiris conspiciantur. Excommunicari ad tempus illas: quæ Italis, Gallis, Hispanis, aut Turcis, nubant: id est, non admitti ad S. cœnam: sacris tamen interesse posse. Nullum Græcum, Turcissimam ducere: quia nec dari ei, et fore perpetuò excommunicatum. Serico uiloso (sammat) tantum sceminas uestiri. Turcicarum uestitum, adeo sumptuosum non uideri licet Magnatum: quomque uxores, serico auroque amictantur. In utrisque esse multas procaces, dicaces, peruicaces.

Græcarum & Turcic. sceminarij uestitus & mores.

Κρησίς γὰρ μοι.

Τῆ φιλάτα πονθερῶ μὲ) Πικροβοῖο ἔμοι γαμνηθεῖσαι τρεῖς: τὰς δύο τῆς μητρὸς μοι δίδους, Πρώτη μὲν, Σίβυλλα ῥωνηρινή, ἐκ σπᾶτῆος οὔσα τετῶν τέτων μῆτερ γανομένη, ἀπᾶντα ἐτελίστησε: γαμνηθεῖσα μὲν ἔπειτα φωνη, οὐ μὲν μίγγη: ἀποθανῆσα δὲ (ὡ τῆ πούνης) οὐ τυβίγγη α φ ξ α, ἡ καλὴ καὶ ἐπὶ ερασ, ἐκ τοκετῆ, Δουτέρα δὲ, Καθαρίνη Οὐγγληρην, τυβίγγη: μίαν μοι θυγατέρα, ἐτι ζῶσαν, τεύσσα: γαμνηθεῖσα μὲν ξγ. ἀποθανῆσα δὲ, λοιμικῆς καταστάσεως ὄσης, ξγ. μακαρίως, οὐ νοσηβέλω: οὐ μινὸς μισῶντ, καὶ ἡ τιμαὶα μὲ ἐπιμύθη μῆτηρ (φανθόθρηξ ὄλλω τῶν νεφαλλῶν, καὶ μετὰ πλείω τῶν ξ. ἐτῶν τῆς ἡλικίας, διαμείνεσα) ἅμα τε γλυνύτατον θυγάτριαμ, ἐκ τῆς πρώτης γυναικὸς, ταύτη ὁμώνυμον ὀμοῦ, ἀγαπητοτάτη γενομένη, τὸ σωματίον, ἐπὶ τῆ σοφῶ τῆς μακαρίτηδ, μητρὸς μὲ τεθρῶν συνετάφη. τρίτη δὲ, Καθαρίνη, τῆ κυρία οὐτεσχυρῆ ἀπόσσορ, οὔσα: γαμνηθεῖσα τῶ ξξ. ἔπει, οὐ Εοσελίγγη, ἰδ. οὐαντῶν. κόρη: τῆ κνωρ ἔμὲ β. πατέρα ποίσησα: ἡ μόνον περίλοιπα: ἡ καὶ ἂ, ἡδὲ μήνησον ὁ φιλαύθρω π, ὁ θεὸς φυλάττειν ἀξιοί. Κατίστρεψε δὲ τὸν ἕτον ὁ τὰ πάντα ἀγαθὸς μὲ πονθερὸς, ὁ οὐρβανὲς, τῶ α φ ο ἡ ἔπει.

Naupliæ traditio Turcis.

Τῆς ἀρχαίας τῆ ἀργῆς Ναυπλίας.) Naupliam (Neapolim Romanicæ) et Epidaurum (Monembasiam) Veneti Turcis, redimendæ pacis causa, anno 1540. tradiderunt: Aloisio Baduario Legato id facere coacti. Cum enim alios omnes conditiones prius deferre, et illas urbes ad extremam necessitatem reseruare, iussus à Republica Veneta fuisset: Turca (cui hoc decretum, iam ante per iudicium enunciatum fuerat, cum illo exposulauit: quod plus in mandatjs habens, non explicaret: nec nisi illis locis traditis, pacisci uoluit. Postea cum domum Legatus reuersus, rem exposuisset, supplicium de proditoribus sumptum est: Ioan. Sleidan. Commentar. lib. 12.

Θιολογίας μὴ διδύσκαλοι) Anno 1576. Theologiæ Doctores: Iacobus Andreae, Theodoricus Sneyppfius, Iacobus Heerbrandus, et Ioannes Brentius. His (post Ioan. Vesebeckium) accessit 1580. Steph. Gerlachius, Doctores Iuris: Iacob. Cappelbeccus, Nicol. Varebylerus, Chilianus Voglerus, Anastasius Demler, Ioan. Hochmannus, Valentinus Volcius: et extra ordinem, Institutionum explicator, Andreas Laubmarus. Medicinæ Doctores: Iacobus Schegkiius (cui, rube donato, successit 1578. Andreas Planerus) Ioan. Viscerius, Georg. Hambergerus: ὅς τινος ἐν νῦν μὲν γυναικὸς ἀδελφὸν ἔχει. In Collegio Philosophico, sex erant, quos supra posui. Extra uero id, Magistri: Nicod. Frischlinus, et Erhardus Cellius, Poetae, et artium professores: Barthol. Mægerlinus (nunc cum Deo eunum agens) et Barthol. Hattlerus, linguas et artes tradentes: Hebræe linguæ Professor, Ioan. Bartebacchius: cui defuncto successit Georgius Vueigemaier) Musicus denique, Valentinus Læbar: pro quo, nunc Vuolsfg. Philippus Bærrus. Notarius autem Academiæ, Andreas Vualchus.

Professores Tybingensium Academia.

Ἐπιστομὰ ἐπιβάλλοντες.) Aut multam pecuniariam aut compensationem lectionum. Nam singulis Angarijs exactis, singuli professores, in Senatu Academico indicant iurati, nunquid præteritâ Angaria neglexerint.

Τίως, τὸν κατέλογον) mihi et Catalogum Græcorum, qui in Augustana Bibliotheca sunt, librorum manuscriptorum: qui anno ante ibi typis editus fuerat. Mihi Catalogum Græcorum excisorum: qui plerique in mea Bibliotheca sunt, his titulis: ἡραμῆται, ἀειδῆται, ῥητορῆται, ἱστορῆται, ῥυτορῆται, ποιηταί, φιλόσοφοι, νομικοί, ἱατροί, βίολογοί, et unguarum linguæ libelli. Mihi etiam Græcolatinam meam nuptijs clementiss. Principis nostri gratulationem.

Catalogus Librorum Græcorum.

Ὅχι καὶ τις ἀλλ.) Sicut hoc loco, ita et postea, uarias Questions D. Theodosio proposui: in primis autem, Gerlachio: ad quas hic diligenter (percontatus ex Theodosio, et alijs) sepe respondit: scribens alicubi, sibi gratissimum à me fieri: ita de multis uarijsque inquirente. Ita scil. ipse admonitus sciscitatus est, quæ alioqui non cogitasset. In Epistola quidem, 17. Maij, 1576. ad me scripta, inquit: se excellentium Græcorum nomina (ut et Metropolitaram) cum familijs præcipuis, alijs indicaturum. Nondum enim de singulis sibi constare: et à multis Græcorum eas ignorari: ipsosque mirari, quod hæc inquirat.

Questions meæ uariæ.

Τίς ἦν ἢ τῆ τελευταία) Nomen et familiam (idem in eadem Epist. inquit Imperatricis ultimæ: quid de ipsa, et Gynæceo, factum sit: cognoscere è Græcis non potui. Demetrius, Constantini ultimi frater, ante obsidionem urbis, in Peloponnesum, indeque in Cyprum, abiisse dicitur: et uxore ducta, in Peloponneso habitasse. Nomen ultimæ Imperatricis Constantinopolitanæ (inquit Hierothymus Viscerius, Epist. 9. Nouemb. 1580. Venetijs ad me scripta) nondum comperi. Effigiem uero Ioannis, qui fuit frater ultimi Constantini, heri Græcus quidam mihi monstrauit.

Imperatrix Byzantij ultima.

τίς, ὁ τότε πατριάρχης) Horum quædam, ex Politica et Patriarchica Historia, quam biennio post nactus fui, cognoscuntur.

Μῶρ ἐτι τινὲς παλαιολόγοι) Viuebant tunc adhuc duo fratres Palæologiani, nomine Constantinus, metu Michaelis Cantacuzeni ad Tartarum profugus: alter, cum filijs trans sinum in oppido Galata, seu Pera, degens. Quidam Constantinopoli (inquit Gerlachius 1578.) se Palæologum uocat: sed non est. Præge Bohemiæ, ante aliquot annos etiam quidam Pseudopalæologus fuit, è Chio oriundus: qui Græcum Epitaphium Professore Græco scripsit. Cantacuzenorum domus, duæ. Una, Anchiali: ubi Michael Cantacuz, magnificas ædes habuit: cuius filius anno 76. nuptias celebrauit, cum quadam ex antiqua Raliorum familia: cuius dos fuit, præter alias preciosas res, XX. millia Talerorum: quibus nuptijs Thessalonicensis Metropoli Ioasaphus interfuit. Altera domus, Pera. Reliquit Antonius Cantacuz, filios 3. Constantinum, Georgium, et Manuelem. Raliorum duæ casæ. De Asanibus, foemine tantum superesse seruntur.

Familie græcæ nobiles.

Τίς, ὁ σοφὸς χιῶ) Docti tunc uiri in Patriarchatu, et alibi, erant: ambo Zygomale: et Medicus Patriarchicus, ex Chio oriundus, in Italia propter studia uersatus, solitudinis amans. Deinde, Torhobi Metropoli Arsenius: et Naupacti Acarnaniæque Metropoli, Damascenus: atque Hieronionachus Mattheus, tempore Quadragesimæ Constantinopoli concionator. Rhetor Ioannes Zygomalas, festo Paschatis 1576. μέγας ἐπιλωστὸς τῶν θεῶν ἡχοῦ (Doctor S. paginæ) in Templo, cum impositione manuum, et commendatione ad populum, à Patriarcha creatus est. Latinam linguam duo hi Græci norunt: Ioan. Zygomalas, et Medicus hic Chius.

Docti Græci Ioan. Zygo. Theologiæ Doctor creatus.

Ὁ ληστάρχης) Hermodorus Lestarchus, fuit in Chio Medicus doctus, anno 1560: cuius aliquot Epistolæ mihi D. Theodosius misit.

Hermod. Lestarchus.

Καὶ τῶν ἐν τῇ νῦν) Aliquot conciones mihi postea Ioannes Zygom. misit.

AD EPIST. XV.

Hoc Responsum mihi, suo et suorum condiscipulorum nomine attulit, honestus et doctus iuuenis, Ioan. Trachius, siue Trachæus: ex uico non longè hinc distante Næra oriundus, stipendij illustris apud nos alumnus: qui postea calend. Aug. 76. Magister, cum alijs multis, creatus est. Anno uero 78. Calend. Iulij, nuptijs hic celebratis nunc Verbi Dei in oppido Goppinga præconem agit. Charus mihi propter eruditionem Græcam et Latinam in primisque

Ioann. Trachæus.

Michael Osterlinus. Alij μαθηταί μὲν.

in primisq; pietatis causa: sicut et M. Michael Osterlinus Vuilbergenfis (et ipse Christi praece, ex eodem stipendio) propter easdem causas; et quod inter alia, etiam fragmentum historiae Annae Comnenae Caesarissae Graecum, et mihi descripsit: quorum, ut gratorum Discipulorum, libenter hanc qualemcunq; mentionem honoris causa facere uolui. Qualem operam etiam alij grati; in alijs describendis, mihi praestiterunt: Ioan. Huldendorphus Glacensis Silesius, Iosephus Kollinus Fluchthensis, Ioan. Christoph. Bremius (Martini Bremij, Lindaviae Latinarum Scholae iamdiu cum laude regentis, ueteris Condiscipuli mei, F.) Hieronymus Megisser F. et Petrus Spindler Gopping. et Christoph. Stingelhainer et Lud. Bartholomaeus, Stutgardiani. Praeterea, Georg. Pfenffer Vuilbergenf. Alexander Vuolfhardus Vuabling. Samuel Florus Argentinens. et Laurēt. Schyrius Vlmēs. (Zachariae, in uico Sieffa Concionatoris, olim Vlmiae συμμαχὸν ἔχει συσκέλευμα, F.) et Ioan. Langus Mēning (Ioannis, Scholae ibi Rectoris, etiam ueteris Condiscipuli mei, F.) et Henricus Vuellingus, ac Ioan. Morhardus, Tybingenses: et Ioan. Lætus Langinganus, ac Georg. Breuningus Vuedensis Variscus. Insuper, Bernhardus Hausius Knioingensis, ac Georg. Eccardus Roteburgo Tubermanus: et famulus meus Iacobus Maier Binniacensis, F. F. meorum Martini et Urbani Pædagogus. Omnes, honestissimi iuuenes, Graecè et Latine docti: et sua uirtute postea Magisterij Philosophici honores adepti: ac nunc ad maiorem doctrinam (alijs, in alio disciplinarum genere) contēdentes. Quorum partim hic Stipendij illustris, alij Martiniani, alumni erant: nonnulli in contubernio, aut alibi, uidebant.

AD EPIST. XVI.

Græcorū sententia de articulis Religionis.

Antequam hanc Epistolam scriberem: literæ Gerlachianæ, et D. Patriarchæ, et Zygomalarum, cum Responso ad Aug. Confessionem, 18. Iun. à 17. Maij 76. uenerunt. Processionem Spiritus sancti ex solo patre affirmant: libero arbitrio, et bonis operibus, nimium tribuunt (etsi fidem magni faciunt) septem Sacramenta habent: imagines honorant (non cultu quidem λατρείας, qui soli Deo conueniat: sed χρίμας, relatiue: id est, ut animus respiciat ad ἁγίους: nempe sanctos, qui in caelo sint) caeremonias, ac Monasticam, commendant: Azymis non utuntur. Non autem solis S. literis, quibus resisti non potest, nituntur: sed Synodis etiam, et Patribus, et traditionibus. Omnes tamen docti Græci (inquit Gerlachius) cum Patriarcha letatur: sibi cum eruditis in Germania uiris, coniunctionem aliquam intercedere. Sic uerden ietz fleißiger, durch solches conferieren der sententz: fahen ietz an auch ettuuan zu predigen: in der Bibel, und Patribus, embsiger zusein. Die Turcken sagen: Vuann der Vuind nicht ueebet: so beuuegen sich die bletter an den beumen nicht. Hoc est: Si cessat uentus: foliorū nulla mouentur. De hoc, in praesentia satis.

Turcica γράμμι.

Antiquitates. Topographiæ Constantinopoleos lib. 2. cap. 11. & 12.

Monumenta quaedam, et loca, Constantinopoleos, ex eadem D. Gerlachij ad me Epistola apponam. Quia talia rogasti (inquit) accipe pauca. Obeliscus in Hippodromo est, Epigrammata duplex habens, Graecum et Latinum: Colossus, Graecum tantum: quæ apud Gyllium extant. In columna purpurea ad domum nostram, Versus hi sunt:

Τὸν θεῖον ὄψρον οὐδέποτε φθαρὸν χόρον,
νὴ μάταια δὲ, συνέβησιν αὐτοκρατορῶν.

A Constantino M. collocata dicitur: cuius cum spiræ aliquot uento deiectæ essent: Rex Emanuel instaurauit. Ecclesia quoq; S. Sophiæ, in superliminari Epigramma habet: sed literæ uetustate corruptæ legi non possunt. Vidi quoq; in turri, et porta quadam urbis, incisâ Græca sed partim exesa. Ultra sinum Maris, post nauale Regium, uidi lapidem quadratum, formâ tumuli excauatum, cum his literis. V. ONEI POMPEI, PHILUMENAE FILIAE, ET SIBI.

Porta aurea, sine Selybræa.

Queris, per quam portam ταχυδρομοί nostri currant? Vbi porta aurea: hodie, Silifri capsi à Turcis dicta: id est, Silybræa porta, quod Selybria oppidum ducat. Porta Romani, hodie Topcapli, porta bombardarum, propter pilas lapideas ibi fixas. In ea Constantinus ultimus occubuit.

Insulæ Cyaneæ, scopuli sunt, aut petrae, in faucibus Bosphori eminentes: Buxinum à Bosphoro quasi determinantes.

Chalce, Prote, et Antigonis, insulæ sunt Propontidis, in conspectu Constantinopoleos.

De Manuscriptis ibidem scribit: ea comparatu difficilima esse, et maximi precij: quod librarios Græci paucissimos, eosq; rudes, habeant. Nolle etiam ad describendum, commodatò dare. Se iam diu frustra laborare: ut officia palatij ex libro cuiusdam nobilis Græci habeat.

Alibi scripsit ad me: D. Augerium Bosebecum, S. Cæsareæ M. Consiliarium, et Byzantij Oratorem, aliquot cistas manuscriptorum secum extulisse: et D. Carolum Rimmum, D. Davidis Vngnadij Antecessorem, etiam non pauca.

Alibi ab eodem D. Gerlachio hi libri ponuntur, Constantinopoli extantes.

μεγάλη βιβλιοθήκη, in ins. Chalce, prope Constantinopolin. μέλιον.

Γρηγορίου τῆς θεολογίας πρὸς τῶν πατρῶν αὐτῶν: ἔχει χύσειν ἐπιναλῆντι.

Νικηφόρου καὶ πρεσβυτέρου τῆς βλακεῖας ἐξήγησης εἰς τὸ ψαλτήριον. Τετραεναγγέλιον ἐξηγητικόν, εἰς τὸ ὑπόθεσις τῶν ἀναγγελιστῶν, παρὰ συνέβησιν τῶν παμφίλων, πρὸς Καρπιαίων μοναχόν.

Χριστιανὸν ἀναχθῆ libri tres contra Iudeos.

Catalogus Manuscriptorum.

Josephi

Iosephi Manachi, cognomento perionis, orationes Theologicæ: quas temporibus Manuclis Regis pleræq; in palatio Regio, et templo Apostolorum, habuit: de S. Trinitate, de processione Spiritus S. tantum ex patre, cōtra Latinorum sententiam, rationibus et absurdis.

Ioan. Damasceni κεφάλαια ἢ περι τῶν αἰρέσεων.

Γρηγόριος πᾶσα ἃ παλαῖα ῥώμης, μετὰ καὶ πέτρα τῆ φιλοσόφου, διαλόγοι.

Εὐλαχιστὸς ἀλληλόγῳ τῷ τραπεζῆ Σύμειδου, ἀρχιεπισκόπου θροναλονίκου, καὶ πατρῶν ἢ αἰρέσεων: καὶ πῶς ἂν μόνος πίστεως τῆ θεῶ.

Τυπικὸν ἃ ἱεροσολιμῶν ἀπολαβῆται, ἃ ἢ ἱεροσολιμῶν ἀγίως λαύρα, τῆ ἰσὶν πατρῶν Σεβῆ.

In Patriarchatu, maximum opus, titulo: Συνοικωγὴ ἐξηγήσεων ἀπὸ διαφόρων ἀγίων πατέρων ἢ διδασκάλων (Athanasij, Cyrilli, Basilij, Chrysostomi, Theodoretij, Greg. Nysseni, Isidori, Eusebii, et aliorum) eis τῶν βιβλῶν ἢ ψαλμῶν: συλλεγῆτα παρὰ τῆ ἰσρωτῆτα μνηστραλίτου ἱεροσολιμῶν Νικήτα τῆ σερβῶν.

Pandecta, continens summas, seu argumenta, canonum Apostolicorum: septem Synodorum uniuersalium et provincialium, Epistolarumq; Synodaliū: Acta uero sextæ et septimæ Synodi, perfectæ. Cui addita est ἐξηγήσις τῶν θεῶν κανόνων ἢ ἀγίων ἀποστόλων, καὶ τῶν οἰκουμενικῶν συνόδων, καὶ τοῦ κληρικῶν ἀσυνεβῆσαι ἰσων. μοναχῶν τῶν ἰσων.

Ἐξήκοντὶ βιβλῶν, liber Iuris ciuilib, precio aliquot centuriarum Aureorum. Historicus Laonicus Chalcondyles Michael Glyces, ἀγῆθῳ, ἀνέπιθῳ.

Fragmenta quedam historię Turcæ de expugnatione Constantinopolis, lingua uulgari.

Ἐπιστολὰ πηλυσιώτα, ἀνδρῶν σοφιστῶν.

Ex his Epistolis, hætenus. Deinde in Epist. 1. Aug. 76: ad Sam. Hailandum: Sultan Murat, inquit, miram sitit singularis, prudentiæ, et magnificentiæ, specimina edit: malos, cuiuscunq; conditionis sint, impunitos non sinit: bonos, amplissimis premijs afficit: in lege sua peritissimus est: uigilans, ieiunius, circumspectus. Præcipuum Græcorum, Michaelem Cantacuzenum, ante paucos dies, ob certa crimina, in uincula coniecit: cum Christianis non satis æquus, ualachos etiam, et Moldauos, expilasset: Episcopos Græcorum, auro uendidisset: et Murati grande æs alienum deberet. De his, satis.

Amuratæ iudicia.

Imp. noster Maximilianus P. F. 29. Aug. ægrotare incepit: et 12. die Octob. 76. placidè obiit: hora diei 9. Ra- tisbonæ, conuictis absolutis: cum quidem ante mortem, ad Deum confugere monitus: Episcopum Neapolitanum, ea conditione admisisset: ne de uita alia re, nisi Christi Saluatoris nostri unico merito, loqueretur. Quod hic diligenter fecit: affirmans, illud sufficere pro omnibus omnium peccatis.

Imp. Maximil. obitus.

D. Theodosius Zygom. mense Octob. 76. a D. Patriarcha missus est in Aegæi maris insulas, annuæ pensionis colligendæ causa.

Induciæ nouæ Octo annorum, inter Imp. Rhodolphū, et Turc. R. Amuraten, factæ sunt: incipientes 2. die mēsis Sceual, anno Turcici prophete (Mahometæ) 100000 LXXIIII: hoc est, calēdis Ianuar. anni Christi 1000 LXXVII.

Turc. gratia- tiones, tempo- re inducia- rum.

Si qua loca, Turcæ tempore induciarum nobis eripiunt (nam talibus excursionibus non uiolatur generalis pax) non reddunt. Dicunt enim, se iam sacerdotes ibi constituisse: et suis precationibus ea Tempia imitasse. Non ergo licere per legem suam, ea restituere: siue iure, siue iniuria, occurrerint.

Prognosticū anni 77.

Προγνωστικὸν sequēs, ex Epist. 3. Decemb. 76. ad me data, 23. Ianuar. 77. allata, D. Gerlachij, addere libet. Loquitur autem de 1577. anno.

Ὁρῆσα ὁ πηανήτης τῆ ἀφῆως, ἢ φειδωλῆς. Καὶ θύχτῳ βασιλέως, ἢ ἡγεμόνῳ. Καὶ χαιμῶν ὄμβριῳ καὶ ψυχρῶς: καὶ χιῶν πολλῆ, καὶ νέφῳ, καὶ ὀμίχλαι. Καὶ τὰ θῶρῳ ὄμβριου: καὶ τὸ φθινόπωρον, ξηρῶν. Καὶ εἰς τῆν θάλασσαν θαλάσῳ, καὶ τρυκυμία πολλῆ, καὶ ἀφανισμὸς πηανῶν. Καὶ ψόφῳ ἰσων: καὶ πολλὰ χιῶν καὶ πηανῶν. Οἶνῳ, μέλι, ἔλαιον, πολλὰ, καὶ θανάτῳ γυναικῶν, καὶ ἀφῆθῳ θανάτῳ μεγάλῳ ἀνδρῶν, καὶ σύγχυσις τυρανῶν. Καὶ οἱ οὐ τῆ τῶ ἔται γονηθῶντες, ἔσονται πολέμικοι.

Ὁρῆσα, μετὰ τῆ, δουπιματι, εἰς τῆν θάλασσαν, ὅ τῆ θάλασσαν ψόφῳ ἰσων, ἀπώλεια, λοιμὸς, σύγχυσις, ἀχρόνεια. Et de sequenti 73. anno.

Et anni 78:

Ὁρῆσα ἢ πηανήτης τῆ πρόνα, ὅ σῖτῳ, μέτρηθῳ. Καὶ σκαυδῶν ἡγεμόνων: καὶ ὄμβρῳ, οὐρανῳ: καὶ κῶσῳ, ἢ καλῶν ἢ πηανῶν. Καὶ χαιμῶν ψυχρῶς, μετὰ χιῶν πολλῆς, καὶ τὸ ἰσων, ὄμβριου: καὶ τὸ θῶρῳ, μετῆριου, καὶ θανάτῳ ἡγεμόνων, καὶ πηανῶν ἀφῆθῳ καὶ οἶνῳ ἔλαιον, καὶ μέλι, πολλὰ, καὶ θανάτῳ γυναικῶν ὅ γαθῆ ἰσων. Καὶ νόσῳ ἀνδρῶν: καὶ εἰς μόρικῶς τόπος πῆαν: καὶ ἀνορία, σύγχυσις. Καὶ οἱ ἀπίστοι πηανῶν ἀφῆθῳ: καὶ ἀπῆσῳ ὀσῳ μῳ ἰσων: εἰς μίαν ἀφῆθῳ: καὶ οἶσσοι ἢ θανῶν, ἔξ ὅλης ψυχῆς, καὶ κατῶρας, σκαυδῶν ἡγεμόνων, ἰσων, ἀφῆθῳ, πηανῶν, λοιμὸς, εἰς μόρικῶς τόπος, ὅ τισι τόποις, σύγχυσις, ἀχρόνεια.

Καὶ οἱ ἀπίστοι πηανῶν ἀφῆθῳ. Ex postremis his uerbis (inquit Gerlachius) que tantum in gloriosa Christi aduentu complebuntur, colligo: Monachum aliquem Græcum, Astrologiæ nonnihil peritum, horum (ab anno LXX. usque ad LXXX.) prognosticorum, autorem esse. Superstitiosis enim Græcis persuasissimū est: ante ultimum diem, futuram esse uiam omnium Religionum: uariisq; de Antichristo nugantur.

E. J. Δ της Κ. τ. Π. ΙΩΑΝΝΙΝΑ 2008

Vnius ubiq;
fidei somniū

Eadem propè Turcarum opinio est: fore ultimis temporibus, ut Christus rediens, se in fidem Muhemetis recipi, à Deo petat. Quo impetrato, & Antichristo (qui eodem adventus Christi tempore, ex Babylonia proditurus sit) occiso: Christum gentem suam Mosiq; , ad fidem ultimam, nempe Musulmannorum; conuersurum esse: totoq; orbe, ad unum ouile Muhemetis traducto, secuturum esse finem Mundi. Hæc, ille.

Petitio ad
D.Theod.

Deinde 16. Mart. 1577. Dominis Zygomulis ego iterum scribens: in Epistola ad Theodosium posui.
Δέομαι σὺ, ἐμὲ πέμπτην τι μετὴς σὺμφορῶν τῶν πολλῶν ἐλλυϊσθῶν γλώσσῃς (μόνον ἀμελημένῃς ὑδιστοῖς, ἢ ἀπὲρ ῥιμιμῆς γράμματῶν ῥποισθῶν) τῆ ἰδιότητι, ποίῃ ἢ οὐ τῆ Κοινῶν τῶν ἐφ' ἡμῶν φωνῆ. Καὶ μάλλον δὲ, ποίῃ ἢ οὐ τῶν περιωνύμοις ἀλλύοις. Συλλέγομαι ἐγὼ (εἰ καὶ πάλιν ὀλίγα σύρισθω) καὶ πάλιν χάριτας, καὶ διὰ τῆς καὶ πάλιν κατὰ τῆς ἰμμενῆς, ἢ καὶ σχιλλῶν τὸ παρὰ πᾶσαν ἀμαρτωλότητα. Τούτῳ μοι τῆ τῶν ἐλλυϊσθῶν πῶς πῶς ἐστίν. Θωμασθῶς δὲ χαίρω, σὺ δὲ πᾶσι τῶν ἰσοθῶν, ἐπιμῆξιας ἀλλομανῶν τε καὶ ἐλλυϊσθῶν: καὶ ὑ. ἰσθ. καὶ φ. ἐτῶν πρὸς ἀλλήλων γονομενῶν. ὁμοῦ, μακροῦ τῶ πομπῶν, γαμετῶν γονομενῶν ἐλλυϊσθῶν (φριδερῶν καὶ ἡμῶν καὶ μελλῶν) ἀλλομανῶν Σουλτῆρα καὶ καὶ ἐλλυϊσθῶν καὶ ἰσακίῃ τῆ ἀγγέλις θυγατέρα, φιλιῶσῶ τῶ τῶν ἀλλομανῶν ῥιγι, ἢ γυν ῥωμοῖων καὶ ἰσακίῃ: ἢ καὶ πάλιν μάλα ἀποθῶν τυβίγγῃς, οὐ μοναστηῖω λόρῃ ταφῆσαν. Καὶ οὐ πόλις Κοινῶν τῶν, ἢ καὶ πάλιν ἡμῶν, ἢ ἀπὸ μακροῦ τῶ χροσολωρῶν: τῆ ἰ. ἐ. ἀπὸ τῆς, τῆ αὐ. ἰ. ἐ. ἐστὶν ἐπὶ τὸν βίον κατὰ τῆς. Sententia breuiter est. Mitte mihi aliquid uulg. aris linguæ (Epistolas duntaxat, quas alioquin abijceres) ut uideam, qualis hodie sit uestra lingua, præsertim Athenis. Colligere solco, quicquid tale, quamuis abiectum, nancisci possum. Adeo Græca anto. Placet etiam mirabiliter: olim inter Græcos & Germanos, annis abbinz CCCC. & 15, notitiam fuisse. Vt, quod Emanuelo Comneno nupta fuit Irene, seu Frideruna, comitis Sultzerpachij Berengarij F. & Irene, Isaaci Angeli Imp. F. Philippo Germanico Imper. non ualde longè huic, in Monasterio Lorchæ humata. Et in oppido Constantia, sepulchrum extat Emanuelis Chrysolore. Est il in cœnobio Prædicatorum: cuius Epitaphium mihi uigesimo Septemb. 77. studiosus hic adolescens, Nizolaus Hillerus dedit, uidelicet hoc. Ante aram situs est D. Emanuel Chrysoloras, miles Constantinopolitanus, ex uetusto Romanorum genere, qui cum Constantino Imp. migrarunt. Vir doctissimus, prudentissimus, optimus: qui tempore generalis concilij Constantiensis diem obiit, ea existimatione, ut ab omnibus summo Sacerdotio dignus haberetur. Die 15. April. 1415.

Vetus inter
Græcos &
Germanos
notitia.

Chrysolore
Eman. Epi-
taphium.

Hæc ferè, antequam illam Epistolam ad Symeonem scripsissem: ad quam nunc, quedam anhotaturus, me recipio.

De Symeo-
ne Hierodia-
cono:

Ἐξ αὐτῆς ἐγνωρὼν περὶ τῆς οὗς ἀρετῆς τε καὶ λογιότητος) Dicebat is mihi 76. in æstate: secum Patauij fuisse Græcum Monachum, doctum & pauperem: cui nomen, Συμεὼν ὁ Διάκονος: quem, uenturum fuisse in Germaniam: si quis ei uictum dedisset. Scire tantum Græcam, non aliam, linguam. Eum, à studiosis aliquibus, interdum ad cibum inuitatum esse. Quia autem nemo ipsum in Italia curarit: uerisimile esse, redisse Constantinopolim. Ei Græcam Camerarij κατὰ χῆσιμῳ perlectam fuisse: quam placere, nisi quod de Processione, & imaginibus, secum Græci sentiant. Scire ex S. litteris, uetari sculptilia. Ideo non habere sculpta simulachra, sed tantum pictas imagines. Se Byzantium Gerlachio, qualis uir hic Symeon esset, scripsisse: ex eoq; bonum uirum esse, intellexisse. Amplius XXX. annos natum esse. Hæc, Suartzius.

Quæstiones
eius.

Symeon Diaconus (inquit Gerlach.) antea Patauij, D. D. Suartzij contubernalis, hunc Constantinopoli pueros rudimenta Græcæ linguæ docet. Bonus & modestus est: nec eruditione, Græcorum postremus. Nisi tanto interuallo inter nos separati essemus: ut plurimum conuersatione eius, ad exercendam linguam Græcam, gauderem. Verum ipsi, propter Turcos ianitores, ædcs rostræ non patent: nec mihi sæpius eum conuenire licet. In Epist. 1. Febr. ad me scripta, & 25. Mart. 77. allata.

Δύο παρὰ σὺ ἐπιστολῶν) in priore, sibi responderi petijt ad 2. Quæstiones Physicas. Πρώτη μὲν (inquit) ἔστωτος ἀπὸρῃ μοι: πῶς τὸ τῆ τῆ ἡλίου δύναμις μεταβλήθῃ θαλάτῃσι (ἀλειωρῶν γὰρ, καὶ πιμρῶν) τὸ ὕδωρ: τὸ δὲ λιμναῖον, ἢ μῆλαρ. Εἶποι δ' αὐτῆς, ὅτι ἀναβρῶν τυγχάνει τὸ τῆς λίμνης: ἢ διὰ τῆ ποταμῶν ἐξέρχόμενον τῆ καὶ ἐξέρχόμενον, ἐπεὶ ἢ τῆτο καὶ γὰρ ὕδωρ ἰσότητας ὁρῶμεν, ἢ ἢ μείζους θαλάτῃσι: ἀμφίβολον. Δυστέρη δὲ, τίνος χάριτι τὸ τῆς θαλάτῃσι ὕδωρ, οὐ σπόται βαθυτάτω, καθὰ πῶς ἀποπέμπει, σειόμενον. ἰσμεν γὰρ πάντως, ὅτι τὸ πῶς οὐ πῶς ἐξέρχῃ καὶ θερμῶ τῶν στοιχείων ἐμπέφουσι. Primò querit, quæ fiat, quod marina aqua ui Solis, salsa & amara sit: nō autem, palustris. Quod si quis dicat: quia palustris scaturiat: aut quia fluminibus miscetur: dubium, hoc esse quia idem in Caspio, & quidem maximo mari, fiat. Deinde, quare marina aqua, si, ubi altissima est, mouetur, in profundissimis tenebris, quasi lucem emittat, cum tamen lux: siccis & calidis elementis insit.

In altera Epistola, ἐπεὶ ἀλλοις μοι, inquit, τὰ τῆ Αἰρίσοτέλης κείμενα ἀπαντα, οὐ μίαν βίβλω τῆ πρώτῃ μῆνῃς, μετὰ πάντος τῆ πίνεθῃ. Καὶ τὸν Εὐκλείδῃ, οὐ πρώτῃ μῆνῃς, καὶ ὁρ ἐχόμεν, οὐ παταβίω τυγχάνοντες. Ἀπὸ δὲ τῆτων κέλυσου, ὅ, τι ἂν βύλοισ; καὶ γὰρ διὰ τῆ σφωτάτω κύρις σφωτάτω ἐπὶ τῆ. Petit sibi totum Textum Aristotelis & Euclidis, folij magnitudine, mitti. Pro ijs se ei, quicquid petat, per Dominum Gerlachium, missurum.

Νεόγαμῳ) Nuptias Stutgardie decimosexto April. 77. cum Chynigunde Bezecina celebrauit, Græco-latino

imo à me Epithalamio scripto. Postea, in ea ciuitate Medicum agens, diem suum (antequam Symeonis literis respondisset) 19. Iun. 1580. noctu pie obiit: cum magno dolore chari sui uirici, M. Samuelis Hailandi.

Τὸ ἐπιθαλάμιον) Epithalamium de nuptiis illustrissimi Principis nostri, D. Ludouici: & Epithalamium, ipsi Suartzio scriptum.

Τὸ βιβλάδιον τῆς) Λεξιῶν Μαθηματικῶν, à D. Conrado Dasypodio, Argentinae editum. Alia nunc huius temporis adiicio.

Epulæ Grecæ in Templo.

Die Georgij, Græci & Armenij, post liturgiæ celebrationem, in Templo epulati: presentibus paucis uiris & foeminis. Hæc magis adesse solent, ut spectentur, quam ut epulentur. Græcæ & Cilicissæ, totæ auro & gemis resplendentes: nostram etiam Imperatricem inquit 15. Maij. 1577. D. Gerlach.) superantes.

Hoc tempore, antea et post, Metrophanes Hieremæ Patriarchatum eripere conabatur: sed, supremo Bassa Hieremiani tuente, nihil effecit.

Die 1. Octob. 77. Compendium Theologiæ D. D. Jacobi Heerbrandi. D. Patriarchæ missum, à me Græcè conuersum.

Antea Responsum 16. Iun. eidem Patriarchæ missum est, ex S. literis solidum: unâ cum elegantissimo minuto Horologio. Sed & Dominis Zygomalis, duo Horologia missa.

Circa medium Iunij, eodem 77. anno (inquit Gerlach.) Sultan Murates edictum fecit, de capiendis, & ex urbe eijciendis, inhonestis mulieribus: sicut & auus eius Solimannus, naues aliquot impletas talibus, Mari mandasse fertur. Inquisitio ergo, ea estate processit. Dicitur tamen præfectos huic rei, ditescere: Danem pecunias, retineri. Duo Veneti duntaxat nauicularij, duriter tractati. Cum enim ultimo Iunij, apud Turcicos milites deprehensi fuissent: utriusque sua ad latus ipsius alligata est. Ita nudis capitibus & pedibus, tantum in caligis & indusijs, Galatæ trans forum (ubi Mercatores, & omnis generis aduenæ, conueniunt) ad iudicem ducti sunt. Eorum insigniori, annos magis L. nato, nonaginta septem uerbera, in planta nuda pedis insulta sunt: ita ut non potuerit amplius ire: cum altero, ut in fraudem inducto, clementius adsum. Postea, in carcerem coniecti. Imminuit eis etiam periculum circumcisionis, ut Turcæ fierent: sed tamen factum non est. Modò tamen sub finem Iulij, Sultano, alijsque Turcis, amplius mille Ducatis, libertatem receperunt.

Turcicum contra πόρνες edictum.

βυνοβουίς τὸ πῆμα.

Anno 1578. Febru. 19. uenit huc Tybingan, illustrissimus Princeps noster, D. Ludouicus: unâ cum ipsa Despœna, cõiuge sua: & duobus eius fratribus Marchionibus: atque cum nobilitate, et Aulicis. Postridie (illis presentibus, & cœnobiorum Abbatibus, & studiosis) hora media octaua, orationem latinam habuit D. Theodoricus Sneppius, in Auditorio domus Sapientie, seu Aula noua: de laudibus beati Ducis Eberhardi, huius Academiæ 1477. fundatoris: & de Ducibus, Vlrico Christophoro, Ludouico, eiusdem clementissimis & liberalissimis conseruatoribus. Mox, posthanc orationem, habita est (iisdem auditoribus, cum Scholastico grege, & Magistratu oppidano ac ciuibus) Germanica concio à D. Iacobo Heerbrando. Deinde pransi sumus: plurimis mensis, in arce Principis: ferculis, uinis, uariâ musica, clementissimè & magnificè accepti. Die 21. Febru. oppidanus Magistratus (Præfectis tunc, superiore, nobili uiro, D. Friderico Hertero ab Herneck: inferiore, D. Ludouico Dackero: & Archigrammateo, Isaaco Suartzio, disertissimè splendideque Germanicè dicente) Senatui Academico taurum opinium donauit: dextero cornu inaurato, sinistro miniato: cum insignibus oppidi, in fronte: principis in dextro latere: uniuersitatis, in sinistro: quæ omnia in chartis picta erant. Tunc Academia, prandium in suo Senaculo, & uicina Ioan. Crugij μακαρίτης domo, Proceribus, Abbatibus, Professoribus, Magistris, & oppidi Magistratu, dedit. Ita hilarè celebratus est secularis huius Academiæ annus. τὸ θεῶν χεῖρ.

Academiæ Tybing. Iubilæus annus.

Die 25. Febru. 78. Literas accepimus Gerlachij 29. Decemb. 77. scriptas, ubi inter alia, hæc. Nouemb. 10. (inquit) primam hic uisus est Cometa, prolixam caudam trahens: qui nunc multò, quàm initio, altior, paulatim euanescit. Sophi quidam Turcarum (ecce ineptias) iudicant: stellam nouam esse, quæ nunc tertio appareat. Primum, uisam fuisse ante Gomorrhæ excidium: secundò, Pharaoni interitam prænuntiasse. Nunc (quia non igneo, ut illis temporibus, sed albo colore, appareat) fertilitatis prænuntiam esse.

Cometæ cõspectus.

Paucos ante menses, ex Halæpo (Hierapoli) Syriæ urbe, Constantinopolin uocatus est Astrologus quidam, qui Sultanum de fortuna sua ex astris præmoneat. Ideo in Galatensi colle extruxit profundam detectamque turrim: cuius summo imposuit Astrolabium, & multos circulos ex Orichalco magnos: inde prædiciturus scilicet, quas Gentes amicas, quas inimicas, habiturus sit Murates. Operi perficiendo septennium sumpsit, quotannis stipendio trium millium Ducatorum: eius duplum, finito opere, à Rege accepturus. Adiutor ei est Iudæus quidam Thessalonicensis: qui ambo, cometam hunc, Persiæ & Arabiæ bellum minari dicunt. Hæc, tunc. Exitus uerò tandem hic fuit (sicut D. Vuenceslaus Budouuezius à Budouua, 10. Mart. 80. Gerlachio scripsit) quòd sphericum illud opus, mense Ianuario, spatio unius horæ, omne solo æquatam est: quòd uulgò crederetur, id omnis hætenus uali (bello in Persis infeliciter gesto) causam fuisse.

Astrologicum Peccæ opus.

Vidimus (inquit Gerlach. in eadem Epistola) hoc anno (77.) circiter C C. Christianos, catenis colligatos, diuersis temporibus huc pertractos: præcedente ipsos Tubicine, uel Tympanista, captiuis consorte: reliquis capita sociorum interfectorum, longurijs infixæ portantibus. Vnicus ex ijs adolescens; natione Bauarus, ante Iaurinum captus: cum præterito Augusto, C C C. circiter à Turcis (ita bene induciæ coherent) cæsi captique fuissent:

Grassatio: nes Turcicæ.

Catechesis Turcica, Alcoranum. *fuisse in Aulam Imperatoris receptus est. Linguam Turcicam & Arabicam docetur: primordia institutionis suae in Alcorano capiens: quod literis Germanicis describere cogitur: ut sic paulatim ad lectionem & pronuntiationem assuefiat. Solent enim Turcae, ab incunabulis pueros docere, Alcoranum legere crebraque iteratione memoriae ipsorum imprimere: quod credunt, lectionem eius, etiam non intellecti, infinita praemia in altero seculo habituram esse. Ideo Mortuis quoque, qui in eo periti fuerunt, in funere praefertur: ut ostendatur reliquis indubia spes salutis. Haec, ille.*

Hoc loco 14. Mart. 1581. scribens, absolui publice explicans, Odyssaeam Homeri: inceptam a me 21. Nouemb. 72. Iliadem uero inceperam 24. Ianuar. 64. & finiueram 14. Nouemb. 72. Interim postremo Hebdomadis biduo, in Thucydide docens.

AD EPISTOLAM XVII

Meto Astrologus.

Οὐ μὲτ' ὠνικοὶ οὐρανὸν Meto, Astrologus & Geometres, ne ad bellum Siciliense (de quo, Thucyd. lib. 6.) mitteretur (signis enim, fore insaufum, deterrebatur) domum Athenis suam incendit. Plutarch. in Nicia. Inducitur ab Aristoph. ὄρνισι. Meminit eiusdem Ioan. Tzetzes, uariae Histor. 2. Chiliad. 55. Thaleti tribuunt, inuenisse defectus circuitusque lumen.

*ὡς πᾶσαι σελήναι μέτ' ὠνι, τὰς ὀλοδικὰς ἡμέρας,
ὄνειρα γὰρ ἀμαλθείας τε πᾶσας, τὰς τῆς σελήνης.*

Almatheae cornu.

Ἦς ἀμαλθείας πᾶσας Amalthea, nutrix Iouis: quia sit ἀμαλκυσία, uita aegritudinis experta: πᾶσα τὸ μὴ μὲν λείπει, ἀμαλθείας πᾶσας, ἀπὸ τῶν πάντων ἐπιτυχεῖν: ἐπειδὴ οἱ στυχόμενοι τῇ ἕρασι ἀπὸ τῆς ἐπιτυχεῖν. Apud Faunorum.

Theodosius.

Ἰδὲ ἐγὼ, μὲν ἔδην ἔνοσι D. Theodosius, ex insulis maris Aegaei redijt, adferens aliquot libros. Cruxio ego ea pecunia, quam misit, aliquid eorum emam. Gerlach. 7. Nouemb. 77. ad Hailandū. Theodosius; hoc anno ex Cydadibus, reliquisque illius Maris insulis, aliquot millia Ducatorum contraxit: ad tributum Turcis persolucendum, et in Patriarchae usum. Idem 29. Decemb. 77. ad eundem. Officium ἐξάρχης, est Legatum esse Patriarchae, aut alicuius Antistitis. Id, quotannis mutabile est: nec unum commendatur semper pluresue ad annos: sed quia lucrosus, pluribus, & quibus Patriarcha bene uult, mandatur: Cum enim quotannis plures mittantur Exarchi (duo, in insulas: duo in Macedonia et Peloponnesum: duo, in pontum Euxinum) quisque CCC. aut amplius Ducatos, pro fertilitate anni, colligere potest. Tenentur enim Metropolitae, non tantum Sultano tributum persolueri: sed etiam Patriarchae, tanquam capiti spirituali, summam non exiguam pendere. Ipsos deinde Exarchos, eorumque Ministros (quatuordecim circiter) quosque pro dignitate personae, & facultate Metropoleos, aliquot honorare Ducatis. Hanc summam Metropolitae, ab Episcopis, suaeque Diocesi subiectis, exigens, sui quoque rationem habere nouit. Quinto etiam quoque anno (quanquam nunc anticipando, quadriennium incidit) ipse patriarcha cum triginta, aut pluribus comitibus, circumit Metropoleos. Vbi non tantum Patriarcham amplissimo munere, quod φιλότιμον nominant, honorare tenentur (propterea quod ipsos accedere dignatus sit, lites dirimere, & benedictionem suam impertiri) sed elemosynam quoque contribuere: singulosque ipsius Ministros, dono non contentando afficere. Idem in Epist. 7. Mart. 78. ad me.

Berthoe Me trophanes.

Τὸ πρὸς ἀβούρι Responsum ad Patriarcham (inquit idem in alia Epistola, uult. Febru. 78. data) & cependium Heerbrandicum, ultimo die anni 77. accepi. Sed quia hic altero die post, me nesciente, ad uisitandas Graeciae Ecclesias abiit: Vicario ipsius, βιρρῳίος Metropolitae (Metrophani) tradidi: qui ea 25. Ianuar. Patriarchae Thessalonicae uersus transmisit, per quendam Presbyterum Graecum: qui se Ephesi Metropolitam (in locum demortui)

Stephanus Ephesi.

a Patriarcha creari, supplicare instituit. Haec, tunc, Postea D. Gerlachius, iam ad nos reuersus, mihi dixit: illum Presbyterum (nomine Stephanum) consecutum fuisse eam dignitatem: quia etiam Imp. Muratae commendationem habuerit: cui ille antea pulcherrimos Ephesi hortos diligenter coluerit. Quod ad compendium D. Iacobi

Compendium Theolog. Heerbrandi.

Heerbrandi attinet: scribit alicubi (Epist. 26. Nouemb. 75.) Gerlachius: sibi id per D. Polycarpum Leisrum missum esse: et se accepisse per nobilem quendam Bauarum; D. Estachyū a Rosi: qui huc librum, loco scurriliū libellorum (quorum in profectioibus frequentior usus) sibi comitē itineris esse uoluerit. Quem librum etiā Ioanni Baptiste uerbero C. D. Vicecancellarij Imp. F. licet in Papiistica religione educato, Cōstantinopoli placuisset: quod, asperitate uerborū omissa, robore Sacrae Scripturae nitatur. Et in Epist. 16. Maij 77. scripta, optat Gerlachius: illud opus, ad Graecae Ecclesiae utilitatē Graecē cōuertī: quod etiā a Patriarcha cupi. Ideo magna auctoritate hortatrice, ego pro mea tenui parte, a 28. Iun. (inter binas quotidie praelectiones, et Examina candidatorū utriusque laurae) usque ad 18. Septemb. (uno calamo, perpetuo stans, aut ad libros discurrens) conuersionem eam *ἔκω θεῶν* absolui: mūdē M. Ioan. Trachaeo describente. Deinde anno 79. alterā (ferē altero tanto maiorē) editionem, a 3. Septēb. ad 30. usque Octob. (interspersa eorum, quae passim accesserāt, conuersione) eodem illo calamo Graecē reddidi: quam mihi meus Iacobus Maier mūdē descripsit.

Τῆς σφραγίδος Σολομῶντος) Die X. Nouemb. 2. horis post meridiem, anno 1577. generosus D. Ioachimus à Sintzendorff & Goggitsch, Caf. Maieftatis Aulicus Confiliarius, s. nauibus onustis Viennâ exiuit: Legatus posthac loco illustris D. Dauidis Vngnadii, ad Portam Ottomânicam futurum assumpto Euangelico concionatore, Solomone Schuncigkero Sultzensi: qui apud nos ipse etiam aliquando in Stipendio illustri uixerat. Cum Sophiæ 13. Decemb. Templum Turcicum (Mozkeam uocant) intrassent (mirandæ pulchritudinis opus: in quo aliquot millia suspensarum lampadarum ardentium) occurrit eis antea captiua Germanica, ex loco Viennæ uicino orta, oblita fore linguæ suæ. Ea clamauit ad ipsos: O ihr edlen teutschen, o ihr frommen Christen: helfft mir, helfft mir, uüder in die Christenheit, o nobiles Germani, o probi Christiani: opiudamini, ut in terras Christianas redeam. Hæc sæpius magna uociferatione, tam miserabiliter iterauit: ut audientium corda, commota commiseratione fuerint. Sed cum aliter tunc ei succurri non posset: duobus Taleris donata est. Calēdis deinde Ianuar. 78. crebra pluuia, niue, frigore, Cōstantinopolin ingressi sunt post quã sesquimilliaribus ante urbē, eis D. Vngnadius, cum uno ministro obuiam uenisset: & non procul urbe, C. Leuites Turcici consistentes, nauē Legatū excepissent. D. Solomō, pingēdi gnarus est (sicut et pater eius παλαιός, ὁ παλός, ἰππῖν & suit) ideoq; D. cancellarij faciem, & meam indigni, illic ex memoria (satis bene, ut intelligo) depinxerat Theodosio ὁς, μὴ τὰ τῶ βασιλέως συμεῶντος, αὐτῶ ἐφίλασε.

D. Sintzendorff, & Schuueickect Byzantium profectio. Captiua Germana.

Διὰ τὴν πύλον, λέγεται) Dominus i. Petri. per hunc Apostolū sic iubet. Parati semper ad respondendū cuius, poscenti à uobis rationem de spe, quæ in uobis est.

A δὲ μοι ἐπιμύσει) Farraginem Barboro Græcorum, ex libellis excusis, uocabulorum.

Πόνημα νουαίως) D. Protonotarius (inquit Gerlach. ult. Feb. 78.) ad declarandam suam gratæ mentis uoluntatem, uobis (ad augendam Bibliothecam Tybingensem) Gregor. Nyssenum in Cantica canonicorum mittit: quem 10. Feb. cum supellectile mea Viennam misi. Hoc mense (addit) X. L. captiui Christiani, ex diuersis Ungariæ locis Constaninopolim ducti: præter sex, defecerūt omnes. Vnus, quod à Turcis ad nostros transfugisset: unco ferreo ad patibulū tractus: cum, instantibus Turcis, patriam Religionem repetisset: tormētis liberatus, capite multatus est. Terret hæc securitas multos: ne profiteatur, quod sentiunt. Talis aliquando mihi dixit: me nō debere suam albam tiaram aspicere. Se tam adorare Germanicum Deum, quàm ego. Sibi ignotum esse Turcicum Deum.

ἐπὶ σὺνταξίῳ ἰωυράφου

Captiui, apud statæ.

Nicodemus.

Φειδίας) Phidias, statuarius Athenis celeberrimus, annis 446. ante Christum natum floruit. Iouem Olympiæ fecit ex ebore & auro. Vide Plinium lib. 34. cap. 8.

Phidias:

Ἐμὲ γὰρ ἔχω σοὶ καὶ ὀφειλάς) Impetraui à D. Theodosio (ait Gerlach.) Epistolas plures Doctorū, & præstantium uirorum in diuersis partibus Græciæ scriptas: quas multo, quàm petieras, antea mihi sponte sua promisserat. Attamen, ut non tantum Theodosii animum, sed meum quoq; studiosissimū tui agnoscas: me potius spoliari, quàm ijs te carere, malui: cum præsertim sciam, Arabico auro tibi gratiores fore. Cum presentibus uerbis non mittuntur: quod D. Theodosius hanc insuper operam adhibeat: ut Barbaras, faciat Græcas: Græcas uerò, barbaras. Promisit etiam pater, se tibi conciones aliquot missurum. Epist. 7. Mart. 78. ad me.

Epistolæ doctorum Græcorum recentēs.

AD EPISTOLAM XVIII.

Symeon Hierodiamus (scribit 7. Mart. 78. mihi Gerlachius) copiose tuis respondet: simulq; mittit literas Philippi cuiusdam: qui solus hic, quod sciam, Christianus, medicinam facit (reliqui omnes, iudei sunt) uir humanus, nec expers Philosophiæ: qui in expugnatione Cypri à Turcis captus, & Constaninopolim ductus, non longè à Patriarchatu nunc liberè uiuit. Postea addit: Symeon tibi significari uoluit: undecim capita Apollonij Dyscoli Grammatici, hætenus desiderata, apud se extare: si emero illa fortè placeret. Demosthenem item, πλεῖστον διερρηθὲν ἔχοντα τὰ τῶ τετυπωμένων. Hæc, Gerlachius. Quorū posterius cum Augustā D. Hieronymo Vuolsio scripsissem respondit is mihi 28. Maij 1578. his uerbis. Demostheni summam (quod in me fuit) manum imposui: & Venetis, & Basiliensibus, & Lutecianis, editionibus usus: adiuncto Augustano codice manu scripto: quo nullum arbitror extare correctiorem: modò esset integer. Apollonium τὸν ἀπολλωνίον, nihil miror: ac ne Gazæ quidem quartum librū magni æstimo: Crusiana Syntaxi magistra contentus. φιλοπονίαν tuam in conuertendis nostrorum scriptis, & studium etiam apud Græcos illustrandæ* doctrinæ Euangelicæ, tibi et gratulor, & laudo uehementer. Neq; dubito, quin & MENS sibi conscia recti, & deus ipse, tuam sit industriā remuneraturus. Ego uerò, si quæ te præclaros conatus tuos adiuuare potuero: pro iure tuo mihi imperes, uelim Non defugiam auctoritatem.

Philip. Ptolemeus Peruginus.

Dyscolus & Demoskch.

*Dei hoc opus est, non meum.

Ἰνα τὸ βιβλίον) τὰ τῶ Σολομῶντος κλαβίμλα. Liber, tunc mihi ignotus. Nunc audio, μαγνὸν esse. Est ne, de quo Choniata lib. 4. uita Manuelis Comneni, sic scribitur? ἐκλω ἢ (Aaron quidam) καὶ βιβλίον σολομῶντος ἀνελάττω: ἥτις ἀναζητήσασμεν τε καὶ ἀποβήσασμεν, κατὰ λεγάμενος συλλέγει καὶ παρέσσει τὰ διακρίματα: ἐν χράσις ἀρκαπυβαρὴ ἀρετὰ, ἐφ' ὅτω προσήκωνται: καὶ τὸ ἑπίσητον ἰσχυρὸν ἰδὲ παρ' ὁμοίωτα πύρατα: καὶ προβήσας ἀρῶντα τὸ κελσόνον. Si talis liber est: ἰρρέτω. Nec sibi petijse cum, existimo Symeonem:

Mar. 1.
1. Pet. 5.
Luc. 16.

sed alij alicui, fortassis ipsi Philippo: quem audio dixisse: si ὁ σατανᾶς utilia doceret, se ab eo discere uelle. φῶν δ' ἀβελτησίας. Cum iste aduersarius noster Christo diceret, se nosse eum, quis esset: nempe, Sanctum illum Deit non sustinuit Dominus, ab eo audire uerum: sed increpans, ait, φημι ὅτι. Quis pius uelit illo Magistro uti: qui, & in initio, blanditijs primam nostram matrem circumueniens, exitialem doctrinam docuit: & omni tempore postea, ut leo rugiens, circumit, querens, quem deuoret? Mosen habemus, & Prophetas: hos audiamus, his Doctoribus utamur.

Σοφιώτατος ἰατροῦ ρωμοῦ (Philippum Ptolemaum Perusinum, Physicū: qui mihi Idibus Febru. 78. barbaram Epistolam, non Latīnam, scripsit: se cum ex Symeone de me cognouisset, uoluisse meam amicitiam appetere. Ideo, hanc nunc Epistolam mittere: uelle in omnibus rebus mihi inscribere. Sed postea 78. in estate audiui: cum, Turcam esse factum. Solitus est, prater Medicum, etiam συζητῶν περιεργῶς agere: in utranq; partem de rebus disputando.

Methodus
Astrologiæ
discendæ, ex
D.D. Philip-
po Ariano.

Πόθεν δὲ ἀστρολογίας) Ad hoc interrogatū, Simeoni 28. Iun. 78. his uerbis respondi. ὅσον πρὸς τὴν ἀστρολογίαν, ἢς πᾶσι δεινῶ ἐπιτόσαι: πᾶθεν αὐτῆς κρητῆδου, καὶ πᾶς ἐν αὐτῇ προχωρήσειν: ἰδοὶ, ὑπὸ ἐμῶ σοφῶν ταῦτα ἀνδρα τῶν ἀνθρώπων ὄρωσιν θηῶναι, πῶθεν φιλίππου ἢ ἀπικανῶν: τὰ μαθηματικὰ παρ' ἡμῶν δημοσίᾳ διδάσκοντα, ὅς ἐστω τῶ ἕδρην, παρὰ τὰ πτολεμαία, ἰδὼν ἡμῶν εἶναι φησι: λατίνων ἢ ξυγγράμματα, πάμπολλα, ἢ τῶ ἀπόφανσι (εἴτε σὲ ὠφελήσει, εἴτε καὶ μὴ) ἀποκρινέσθαι. ταῦτα ἢ, καὶ ταύτη τῇ τάξει, αὐτῶ δλοῦν, ὅτι σείγει ἀναγνωσῆα. αἰ: ἢ τῆ βιβλίου προκεταίς: cum Cardani commentarijs in eam. Venetijs, aut aliunde ex Italia, comparandis.

β'. Ephemerides Cypriani Leouitij, Germani: quod unum opus, instar omnium sit: & sine Ephemeridibus nihil perfici posse. ἐφημερίδες.

γ'. Ioannes Garzeus de erigendis figuris caeli Germanus. μέθοδος τῆ συζητήσεως ἀστρολογίας.

δ'. Alchabicius, qui Arabum doctrinam Astrologicam compendio tradidit: & ex urbe Veneta haberi potest. ἀστρολογικὴ ἀλχάβικος.

ε'. Ioannes Schœner Carolostadius, Germanus, de iudicijs natiuitatum. κέρισσις γονιθλιαία.

Πλείονα νυν, καὶ βελτίω, ἢν ἂν ἔχοιμεν. Σὺν τῶ τῆς συμμάχου) D.D. Ioan. Scheurlino.

Athenarum
partes.

Τρεῖς κλιμαίονες (lib. 2. Thucyd. sunt: 1. τὸ ἄστυ, seu αἱ ἀθῆναι. 2. τὸ μακρὸν τεῖχος. 3. οἱ λιμένες: scil. τὸ φαλλικὸν καὶ ἡ μνηχία, καὶ ὁ περαισός. Figura, in Manuscripto.

Αἱ δ' εἰς ἀθῆναι. Hunc Versum Urbanus, qui Grammaticam Græcam post Gazam scripsit, à se Athenis in arcu marmoreo Adriani Imp. uisum scribit: additumq; in fronte orientem uersus, hunc: αἱ δ' εἰς ἀθῆναι, ἢ ἕξ θησέως πόλις.

Linguarum
mutatio.

Ἐπὶ χιλίω) Septem stadia, Græcis unum μίλιον sunt. Gerlach. 17. Maij. 86. ad me.

Ως περὶ ἀνθρώπων τοῖς πάλαι) Tēpus, non tantum est ἰνστατόν δ φύσεως τῆ πραγμάτων: sed etiam τῆ γλώσσῶν, καὶ τῆ σημασίας τῆ λέξεων. Vt quod τὸ ἄλλο, olim irrationale, nunc equus dicitur: cum is olim ἵππος diceretur.

Aedificia Cō
stantinopo-
leos.

Addam & hæc, ex Literis D. Gerlachij, mense Mart. 78. scriptis, Paucissima dicit antiqua aedificia, Constantinopoli hodie conspici. Totam sūre, ex coctis lapidibus constructam esse: excepto fundamento, angulis, & ualuis altioribus: quorum illa, lapidibus quadratis: hæc marmore, constare. Magnitudinem, mediocrem esse structura eleganti, & tecto lato. Pleraq; (Templa præsertim) cisternas structurasq; subterraneas, columnis marmoreis firmatas, καὶ πολυδαπάνους, habere.

Captiuorū
ἐπιποσσία.

Plures (inquit) hoc anno, captiui ex Vngaria & Croatia Constantinopolim ducti, fidem abnegarunt. Sed quia eis non confiditur (ideo enim multi abnegant: ut libertiores facti, in patriam redire possint) ad labores amandati sunt: paulò leuiore molestia, quàm constantes in Religione socij. Pro horum uno liberando, CCC. Taleri expositi sunt: qui tamen non statim liberatus, Turca factus est, & iam peius, quàm antea, tractatur, alijs ei à Ductore Maris, compedibus additis. Nam 23. Febru. 75. captiui custodibus caesis, nauem euaserant.

Turca vastator.

Ex familiari postea colloquio. Turca, uastator est. Vnde prouerbiū habent: Nach einem Ottomänischen, uuechste uueder laub, noch gras. Quia Ottomannicus aliquis transiuit: ibi nec folia, nec gramina, proueniunt.

M. Ioan Plieninger.

Libet huc quedam ex Epistola M. Ioannis Plieningeri, exempli causa, de Turcica Vngariæ uastitate, adscribere. Hic, Tybingæ in illustri stipendio educatus, optimus & diligentissimus iuuenis: quando stylus erat exercendus: mihi orationes Latīnas, Græcas, Gallicas, exhibebat. Postea Comaræ, apud fortissimum uirum, D. Kielmanum, præsidij contra Turcas Ducem, Concionatorem Euangelicum fidelissimum egit. Tandem Græcium translatus, ibi piè & strenuè officio functus, ante biennium circiter in Christo obdormiuit.

Vngariæ va-
ritas.

Partes nostræ (inquit Epist. ultimo Mart. 1557, ex Comaræ scripta) in Vngaria, alicubi in longitudinem habent adhuc 12. alicubi 20. aut 30, aut 40, aut 50, milliaria. Turca obinet 70. in longitudinem. Latitudine

itudinæ adhuc æquales sumus. Comara, olim Regum Vngariæ erat diuerticulum, piscandi causa: postea Vaino de Transyluaniæ paruit: Turca, Viennam ueniens, exussit: ac uillam exustam appellans, reliquit: Ferdinandus, Vngariæ Rex, antequam Imp. fieret, arcem hanc munitissimam extruxit: inexpugnabilem equidem si rectè provideatur. Insulam Comaræ Danubius, apud Posonium in duo flumina diuisus, à Posonio Comaram usque (infra quam rursus confluunt) ad 12. Vngarica milliaria facit: sed in latitudinem 3. milliaria habet. Insunt pagi circiter 300. sed ubiq; non ultra 10. Concionatores: Comarensibus etiam tribus annumeratis. Naves apud Comaram, 28. sunt: quarum singule 40. aut 30. Milites uehunt. Excubiæ ad littus aguntur in utroq; flumine: et 2. naves, in medio fluminis, anchora deiecta, quiescunt, Turcarum insidias speculantes. Vngarica autem milliaria, duplo serè Germanicis maiora sunt. Inter alia loca, etiam Vesprimium uidi; oppidum antea plenum Sacerdotibus et Monachis. Foris erant 2. Monasteria: unum, Monachorum: alterum, Monacharum. Poterant ultro citroq; inter se congregari, per uiam cæcam submontanam. Ostendebatur mihi locus, quò uirgines illæ abtecerant suos foetus. Arx ibi Episcopalis erat: ubi Templum splendidissimum, nunc stabulum equorum. Credo, fineti profunditatem decem cubitos adæquare: et Deum, post pagos deuastatos, sola Tempia superesse uelle: ut testimonia sint impietatis in Verbum ipsius, et peccatorum uariorum. Nescirentur pagi, nisi Tempia sola restarent. Terra, ab Idololatriæ et luxuriosis Sacerdotibus prophæanata, quibus gemens inquit Paulus) seruebat: iam Sabbatum, ab hominibus impiè neglectum, agit. Turca Vesprimij, et alibi, Sacerdotum ædibus et Monasterijs, tantum tecta deiecit: Deo detegente: ut multarum deliciarum, ignauia, libidinum, et idololatriæ intolerabilis, conscia. Tectis Monasteriorum et domorum se tectos, Dei animaduersionem effugere posse sperabant: quæ ipse ideo deiici uoluit: ut terra, et ipsi parietes, eorum peccata proclament. Ideo etiam sedem Episcopalem Turca occupauit, et deuastatam reliquit: quòd ex eo loco libidines et flagitia Monachorum non fuerint correcta. Summa, hostis ille, et terræ uastitate, et habitationum solitudine, gaudet. Es ist daß land, ein rechts Paradeiß geuuesen: aber ictz under, der iamer so groß: das; uuer es nicht geuuoñt ist, blut uueimen mæcht. Illam tamen arcem, nostri anno 1566. expugnarunt: Turcis (suis pulcherrimis uxoribus occisis) acriter defendentibus diu; sed frustra. Attamen locus ille, propter crebas incursiones Turcicas non excolitur à nostris. Prædis se Turcicis alunt, et stipendio: Hominum ibi numerus est supra sesquimille. Concioniibus carent, homines barbari. Oratio Domnica, serè ubiq; per Vngariam ignota. Papiismus ibi, et Arianismus. Auari et inertes sunt: optarent quæ multas angarias: at nullos dies Dominicis festosque. Et de fertilitate Vngariæ addit. Sæpe unus Rusticus C. boues, per aliquot annos in pascuis habet: nec, nisi triplo autætos, uidet. Non redeunt domum: sed hyeme quoque sub dio agunt: nec eis pabulum datur: sed scälpendo; sub niuib; gramen quærunt optimum. Nostrates, maiore cura pecus tractant, quam Vngari seipsos. Tantum hypocaustum habent: sæpe tantum focum in illo; sedentes in fumo. Lectos nullos habent; sed uestes pelliceas. Mulieres; nunquam laborant. Terra serè absq; cultura fruges profert: et uinæ præstantissima, saluberrimaque: Nunquam ita benè ualui, ut in Vngaria. Carpio 8. librarum emittur 3. Bacijs: ceruus, aut aper, 2. Taleris. Bonæ aues, boni pisces: Vina, tantum non maluatica: Vienna, XX. milliariibus à nobis distans, tantum Vngaricis piscibus alitur. Tota Europa posset ex Vngaria ali. Pro nulla re ita pugnandum, ut pro reliquijs eius. In campo quodam prope Comaram (ubi ante paucos annos fuerunt 300. pagi) optimum grantem, uiri longitudine nascitur: Armata manu ad fruendum eo opus est. Deus scilicet prouit eos: qui lasciuè musicis instrumentis colligere solent fruges et fructus, sicut Sueuia: Tanta planities est Vngariæ: ut XXX. milliaria possint uno die confici, (si necesse sit) equis subinde permutatis. Equi trini, aut quaterni, inter se copulantur. Possunt Vngari sine sumptu maximos greges alere. Agros serè sine labore colerent, si uellent. Sed aut otiosi sunt, aut bellatores: Tanta est terræ fertilitas: ut frumentum tertio anno mutetur in speciem meliorem. Et habent illi alias, quam nos, frumenti species. Nescitur in superiori Germania, quid sint fertiles terra. Ego uidere possum, quid sit ira Domini. Testor Deum, me nondum Comaræ unquam hiliarem fuisse: Summa, Landsünden; Landstrafen. Cor mihi dolet; quotidie morior. Plura uideo, audio, scio: quam aliquis, qui multa Regna pererrat. Das lachen ist theur in Vngern, das psenniguer; klein:

Insula Comaræ.

Κοινὸν αὐ-
ἀργύριον.
Templa &
domus, de-
fecta.
Rom. 8.
2. Paralip. 36.

Vesprimij
arx.

Religio Vn-
garicæ.

Et fertilitas:

Et planities,

Ioannis
ἀπαρρολι-
δαίου.

AD EPISTOLAM XIX.

Εγὼ δὲ, τῆς φραγκωνίας) Πατρὸς μὴ γονόμενον μαρτίνου (οὐ πατὴρ μὴ, πῆτρ, βυλστυῆρ: μήτηρ Οἱ Κρησίς
μὲ μαρτυρηθέντα χαλκίον: ἐν μπούργαίνω, τῷ μηκμπόργαίν ὑποσκόπῳ, ὑπὸ τῷ καὶ ὑποπύτρῳ πολίσματι) μη-
τρός ἢ, μαγδαλινῆς τρυμμένου: ξειθῶν: ἢν παρθεοῦν ἐκείνου γήμας, τὰς γάμους τῆ δ' ἰκτωβρίῳ 7 αθ κ ε. ἴτους ἐτῆ
λίσσ. τῷ δ' ἐξῆς ἴτους, τῷ 18'. σιπτεβρίῳ τεχθεὶς ἐγὼ: οὐ γερβέρη, κόμη συναγγελικῆ, ἐβαπτισθῆν ὑπὸ Ἰωάννου Δορνίῳ,
κωνσταντίνου ἐκπύτρου ἀνακλητομένου: ἀμφὸν συναγγελικῶν κερύθων ἐν τοῖν ἀμφὶ ἢ μάθησιν ἐκ νῶτα ἢ οὐ πατὴρ, οὐ
τιτῆ

Οἱ Κρησίς
γοναίς.

τι τῆ πατρίδι γυρόμενος, καὶ οὐ διεφευδαίτω, καὶ σαφονὴ ἀλλή, καὶ ὡφη τῶν ἀφίστασιν, καὶ νωεμπόρην, καὶ λι-
 ψία, καὶ μερόβλινω, καὶ οὐ τε μπόρην οὐ ταῦθα τῶ λυβίῳ ἀκροασάμενος, τῆ βραυόθεν ἀλυθείαι προσέβητο: τὸ
 ῥῆμα θεῶν κινεῖσαι ὑψίστου καθάρως: παρὰ μὲν νωεμπόρην, οὐ γειβόρην οὐ μπόρην, καὶ παρὰ ἰωβίθου: τῆ
 ἧ ὑψηλοτέρης, οὐ στανεμπόρην: παρὰ δὲ οὐλμαίσι, οὐ λαιδρὴν καὶ λυττονύση. Εν τούτοις (μετὰ τὸ, ἴμελειαν τῶν
 ὄντων, καὶ τῶ ἕνα κινεῖται, οὐ τῶ σημαλθινῶ πολέμῳ παθεῖν) τῶ προσκαίρου οὐτωτικῶ, ὃ ἰσθρὶμ ἐκαλείτο, καὶ ἀ-
 τήσας: οὐ ἀστρεφελπίω, ὑψίστου καὶ ἀφελπίω, ἐπισημαίνοντες ἐγούτω. Ἐπείτα δὲ, οὐ τῆ εἰρημὴν ὡφη: ὅτι παρὰ τῶν
 νωεμπόρην, καὶ τινὸν ὀπισθόπιν, οὐ ἐπισημαίνοντες, ἀλλὰ καὶ κίλινα οὐκ, οὐ τῆ πατρίδι: τῶ μαρτυροῦ ἀλ-
 δόρην συνθέτως ἐξ αὐτῆ ἐκβληθούτω. Τέλος δὲ, οὐ ἀλύθη, ἀμπόρην ἢ μαρτυρῶν: ὅπως οὐ γειβί, τὸ ὡθί γῆς ἰλιῶ,
 καὶ τὸ ἰαντὲ πολύπονον ὀλιωφῶν τι παῖν, ἀγέθη: ὀπιβιόντα μέγιστον καὶ ἀκαλίπιν ἰωάννην ἀδελφόν, καὶ αὐτὸν
 θιονήρην γονόμητον: τελευτῶν μὲν πῶς ὑψίστου ἐτῶ: τελευτήσας δὲ τῶ α φ ν δ. μαρτίαν ἢ ἐμῶ πλείονα,
 ἐτη μετὰ τῶν οὐγονῶν κίλινα βάρπυρον, οὐ ἀφέντιν ὑψίστου) οὐ τῆ νόσω ἀεὶδῶν ὑψίστου, ἀλλ' ἢ πῶς ἑλ γειβί ἐκ
 κλησίαι, λέγουσιν: οὐ αὐτῆ τὸ εἰς θεὸν πῶς σῦναι, καὶ τὸ ἢ πλείον ἀγαπᾶν, ἐπιστολέων εἶναι. ἢ δὲ μακαρίτης μήτηρ
 μα, οὐ τυβίγην, ὡς τῆς ἢ, νοεμῆς ἰσοφῆς τῶ α φ ξ σ, μεσονηθίω, τῶ ψυχλῶ τῶ θεῶ ἀπέδωκεν: ἐμῶ τότε οὐ τῆ
 πατριφάνει ῥοφκίλινα βασιλείαι, παρὰ τοῖς ἐκεί πῶρην ὡμῶς ἢ ἀκαλίπιν διδασκάλους (μετὰ τὸ, τῆ γ, τῶ αὐτῆ
 κίλινα ἀπαθάνειν, τῶ β, γ, ὡμῶς ὡμ) ἐφ' ἰκανὸν κίλινα διατρέβοντω. Ἀμφω δὲ, ὀπισθόπιν ὑψίστου τῶ θεῶ προ-
 σσυξάμενοι, θεῶν ἐμάγει ἀφῆκαν σύλογισιν.

αὐτῶν ἢ τε-
λυστή.

Tunc incē auctoritate loannis sequentes, nomina sua D. Gerlachio dederunt. Ponam ex libello, e chartis eius, fere tantū, n̄ multa nomina, e dignitates: sine elegantibus etiam ipsorum ductibus.

Docti & cla-
ri uiri hodie
Graeciae.
Ioasaphus.

ἰσοφῆς, ὃ πατριφάνει, οἰκειοχάριτος: οὐ ἔπει ἢ π ἢ κίλινα ἰλιῶ, Indiēt. 5. Graecorum. Sic ibi. Aliunde 4. Indi-
 cō colligitur. Sed Indiētiones, cum Septembri incipiunt.
 Σιλβίθη, πάπας καὶ πατριφάνει ἀλεξανδρείαι: οὐ μὲν οὐφῶβῶ, τῶ ἢ π γ.
 ἰωάννης, θεοστωρῆς ὑψηλοτέρης: non sua, sed Calogeri, manu: quia post cladem Turcarum ad Echinades
 naualems, a Calogero quodam delatus fuerat itaque Christianos literis cōtra Turcas excitasset: e, quāquam
 apud Mehemetan Bassam, a Michaele Cantacuz, defensus esset itaque 2. millia Ducatorum dare coactus erat
 Monacho, ad triremes propter sycophantiam damnato. Inscrispit Calogerus Ioasaphi 18. Iun. 76. Indiēt. 4. ad
 quāquā is posuit annum Mundi ἢ π δ. cum aliunde ἢ π κ. colligatur.

Κύριλλος, ὑψηλοτέρης μητροπολίτης, ἢ π γ. κίλινα ἰλιῶ, ἰσοφῶν τῆς. Ponit Indiētionem 3. cum aliunde 2. colligatur.

- Σωφρόνη, ὃ φιλαδελφείας,
- ὃ ἰακονίαν, ἰωάννα φ.
- ὃ θασμακίαν, κύριλλος.
- ὃ λυβίαν, νεόφυτος.
- ὃ παλαιῶν πατρῶν. Vocatur Arsenius, 1576.
- ὃ λατίνας. Nomen eius, Demetrius, 76.
- ὃ βερρόικης, μητροφάνης.
- ὃ μεζών, προνόπιος.
- ὃ βεζών, Διόνυσος.
- ὃ γαβύς, πάχωμος.
- ὃ μητροπολίτης ῥοδῆς, κάλλιπτος.
- ὃ ἀρχιεπίσκοπος κερπῶν, μακάριος.
- ὃ ἀρχιεπίσκοπος Κῶ, Νίκανδρος.
- ὃ μητροπολίτης χίον, γαβριηλ, 1575. in Augusto.
- ὃ χίον μητροπολίτης, ἰππῶλυτος.
- ὃ μετυλλίαν, γεγῶτος.
- ὃ μεθύμνης, νεόφυτος.

ὃ πρισιδίας: καὶ ἐξάρχος σίδης, μυσίμ, καὶ ἐτῶ α λείας. In his huius ἐξάρχικα τριβυς locis, pauci Christiani.
 ὃ λήμνην μητροπολίτης. Ζαχαρίας. Θεόδωρος, Δομέστιος, λήμνη, ἢ π γ. κίλινα ἰλιῶ, οὐ κινεμῶν τελευτῶν
 ὃ μητροπολ. παροναξίας, ἀθανάσιος. ὃ μητροπολ. ἰμβρῶν, ἰωακείμ.
 ὃ αὐθρῶν, ἀρσούιος. ὃ κέλλιπτος, ἐπίσκοπος λῶρῶν.
 ὃ μακάριος, ἰσοφῶν, καὶ ἰσοφῶν. Ἄββας) πᾶτμος.
 ἰωάννης ὑψηλοτέρης ῥήτορ ἢ μεγάλης ἐκκλησίας, 1575.
 Θεοδόσιος ὃ ὑψηλοτέρης. πρῶτονος ἀρχίος. Eodem anno.
 ὃ νομῶφύλαξ τῆς μεγάλης ἐκκλησίας, καὶ ἐξάρχος πατριφάνειος.
 ὃ πρῶτονος τῆς μεγάλης ἐκκλησίας 1578. in Iulio. Κάλλιπτος, σύγγελος τῆς μεγάλης ἐκκλησίας.
 Μιθόδιος ἰσοφῶν, καὶ πρῶτος σύγγελος τῆς μεγάλης ἐκκλησίας, ἢ π γ. ἰλιῶ. ἔκτης. Posuit Indiēt. 6.
 quae aliunde 5. colligitur.

In Patriar-
chatu com-
plices.

Μιθόδιος ἀετωλῶν, ἰσοφῶν, καὶ ἰσοφῶν τῆς μεγάλης ἐκκλησίας, Eodem anno.

Heumen

Ιτενυμ Μεθόλι, Ιβρομόναχ, καὶ ἔφημοβρι, ὁ μέγας ἐπικλήσιος.
 ὁ μέγας χαρτοφύλαξ, ὁ μέγας ἐπικλήσιος, ἴπ ς.
 Γαβριὴλ Ιβροδιδάκων, ἢ διδάσκαλ, ἔ συναγγελίς ὁ μέγας ἐπικλήσιος.
 Βορφύμ, ὁ Ιβρομοναχός, τὸ κέχα καὶ ἔφημοβρι, ὁ τῷ πατριάρχῳ, ἴπ ς. in Maiō.
 ὁ μέγας οἰκονόμ, ὁ μέγας ἐπικλήσιος, ἴπ ς.
 ὁ μέγας σακελλαρι, τῆς μεγ. ἐπικλήσιος.
 Φωιδας, λαμπαδαρι, τῆς μεγ. ἐπικλήσιος.
 Κωνσταντίν, ὁ πρῶτος πατριάρχης, τῆς μεγ. ἐπικλήσιος. Eodem anno, Iun. 3.
 ὁ σμύρνης, Γαβριὴλ.
 ὁ ἐφέσης μητροπολίτης, ἀθανάσι, ὑπὸ βριτιμ, καὶ ἔξαρχ, πάσης, 24. Aug. 1576. Indict. 3. Constantinopoli.
Quinquegenarius erat, grauis, uenerandus. Obijt non multò post.
 ὁ ἐφέσης μητροπολίτης, σωφρόνι, ὑπὸ βριτιμ, καὶ ἔξαρχ, πάσης αἰτίας.
 ὁ μητροπολίτης πριβίθωβι, Γρηγόρι, 20. Iun. 76.
 ὁ μητρ. αἰν, μητθαύ, 75. in Augusto.
 ὁ διευλίης καὶ ταλαντίς (ἐπίσκοπος) σωφρόνι, 20. Iun. 76. Constantinopoli.
 ὁ μητροπολίτης ἀμύσσειας, Ιωάνναφ, ὑπὸ βριτιμ, καὶ ἔξαρχ, πάσης ἀμύσσειας ὄντων, ἴπ γ. Ινδικίων γ.
ponit Indict. 3. quæ aliunde est. 2.
 ὁ σοφίης μητροπολίτης, παχομίμ, ὁ τῷ ἴπ ς. Ινδικίων ἔκτος, Iun. Indict. 6. ὁ σοφίης βυλγαρέας. Fortasse, ἴπ ς. ut respondet 1578. anno Christi, quo Gerlachius redijt.
 ὁ μητροπολίτης ἀδριανουπόλεως, Ιβρομίμ, παπῶς ἀμύμονι, ἔξαρχ, 21. Iun. 78. Adrianopoli. Inscriptis D. Gerlachius pro ipso: quia is, scribendi imperitus.
 ὁ ταπεινός μητρ. σιλυβρίας, ἀθανάσι, καὶ ὑπὸ βριτιμ, ἔγραψε τῷ σοφῷ καὶ λογιωτάτῳ σιφάμ τῷ Γερλαχίῳ τῷ ἐπικλήσιῳ ἢ μνήμης καὶ φιλίας χάριμ, κατὰ τὸ α φ ο η. ἴπ ς, ἀπὸ τῆς θεογονίας τῆς κυρίας ἡμῶν, καὶ σωτήρ, ἡσ ἔχριστος, ὁ σιλυβρία τῆς ἰανίης, ἰνσι, ἰνσι, ἰνσι. Vir doctus est. Selybria autem 7. milliaribus Germanicis à Byzantio distat: in monte sita, in Mare proximè subiectum despiciente.
 ὁ μητρ. νεόφυ, ἀράμ, ἴπ ς. in Maiō.
 ὁ μητρ. σισίνι, νικόμνησις, Indict. 6. in Iunio.
 ὁ μητρ. νυροκόπ, Ιωάνναφ. Eodem Mense.
 Ιβρομ, ὁ μέγας λογιότης τῆς μεγ. ἐπικλήσιος: ἀξιοθεὶς πατριάρχης σοφωτάτης κυρίας σιφάμ: φίλος ὁσιασθε μνήσασθαι ὁ τῷ ἀπὸ τὸ ἔμὸν ὄνομα, ἀπολύθως τοῖς προγεγραφοσίμ: ἔγραψα ὁ ἴπ ς, ἡμῶν σιπριβίμ, Ινδικίωνος πριβίμ. Indict. 3. ponit, quæ alibi est 4.
 Ιβρομ, ὁ μέγας ἰωάννης ὁ ἰρακλειανός, καὶ νεμεσίτης χίς, 1578.
 Ιβρομ, ὁ μέγας μακρυλ, ὁ πελοποννήσι, καὶ πρωτοσύγγελ, χίς, 79. Byzantij.
 Διονύσι, Ιβρομόναχ, πρῶτος σύγγελ, καὶ ἔξαρχ, τῆς γαλατῆ (Peræ) anno 78. Habitat is in Ecclesia χρυσο χρυσοπύργου παπῶν: ὅτε interdum cum eo, Ioan. Zygom. Est id præcipuum ibi Templum: ὅτε Patriarcha concionatur in eo, ὅτε pro Quadragesimæ.
 ὁ οἰκονόμ, μετυλλένος, πάπας ἰωάννης, κατὰ τὸ ἴπ ς. ἡμῶν ἰανίω. Factus Metropolita ibidem.
 ὁ νοταρι, μετυλλένος, μακρυλ. οὗ θία θεομ θαύμα.
 Τῶν ἔτων συμμῶν (Cassilas) χάριμ κυρίας σιφάμ ἔ Γερλαχί, ὁ βυζαντίω γέγραφε: α φ ο ς. ἐπιβραβεύων καὶ ἡμῶν ἰνσι.
 ὁ ἐπίσκοπος, σισανίς, ἴπ ς. (ἔτ.
 Γεώργι, λογιότης τῆς ἀβλυῶν, τῷ σοφωτάτῳ κυρίω σιφάμ ἐπικλήσιῳ ἢ ἔγραψε φιλικῶς; κατὰ τὸ α φ ο η.
 Κωνσταντίν, ἔγραψε χάριμ κυρίας σιφάμ, κατὰ τὸ ἴπ ς. ἡμῶν ἰανίω. Est famulus D. Theodosij, ibi cum sua matre.
 Suprà, Epistola X. (D. Theodosij ad me) scripta ab eo est ἴπ ς. Μῦδι. Eodem die scripta (ad Studiosos Τυβινγ.) Epistola XI. est, ubi ponitur annus Christi α φ ο η. Et D. Patriarcha, in sequente XX. (ad me) Epistola, annum Christi α φ ο η. cum Indict. 6. coniungit. Et in quadam Moschobitici principis (qui Græcam Religionem sequitur) apud me extante Epistola, septies millesimus octogesimus quartus annus, cū Indictione tertia coniungitur. Ergo 7084. Mūdi, et 1575. Christi, ὅτε Indictio Græcis 3. cōsonāt. Initiū tamē Indictionis, Septēber est.
 ὁ τινι τῶν παρ ἡμῶν) D. Alberto, comiti in Leuenstein, Domino in Scharpfen Eck, ὅτε.
 τίτλος εἰδοῦναι) Γροσφώνοις τῶν τρισαρίων πατριάρχων, data mihi à D. Gerlachio.
 α. Ραναγιώτατε πατριάρχῳ, ἐλέω θεῶ ἀρχιεπίσκοπε Κωνσταντινουπόλεως, νίας ρώμης, καὶ οἰκουμένης.
 β. ἡγιώτατε ἀπάσης, πάπας ἢ πατριάρχῳ ἀλεξάνδρειας, καὶ πάσης αἰγυπτῆς, πρῶτος πόλεως, λιβύης, ἢ ἀβιοπίας.
 γ. ἡγιώτατε ἀπάσης, πατριάρχῳ θησπόλεως μεγ. ἐπικλήσιος, καὶ πάσης ἀνατολῆς.
 δ. ἡγιώτατε ἀπάσης, πατριάρχῳ Ιβροσολύμων, ἀγίας σιῶν, σιβίας, ἀγαβίας, πριβίμ ἰβροδιδάκων, καὶ τῆς γαλιλαίας, καὶ πάσης παλαιστίνης.

Selybria

χρυσοπύργου

Numeratio annorum & Indictionum apud Græcos.

Patriarcharū tituli.

Επιγραφή